

1863-05-29

SENDER

Titus Schouw

RECIPIENT

Georgia Skovgaard

FACTS

Document type:

Letter

General comment:

Læsevejledning

Brevet er transskriberet fortløbende

Foto 1 viser side 4 og 1

Foto 2 viser side 2-3

Foto 3 viser side 8 og 5

Foto 4 viser side 6-7

Foto 5 viser side 12 og 9

Foto 6 viser side 10-11

Foto 7 viser side 16 og 13

Foto 8 viser side 14-15

Sender's location:

Java

Mentioned people:

Titus Schouw

Georgia Skovgaard

Archive:

Mappe 5 nr. 65

TRANSCRIPTION

Mappe 5

Brev nr. 65

D 29de Mai 1863

Her er naturligvis her paa Java en stor Mængde indfødte Fyrster og Prindser. De ere aldeles afhængige af Hollænderne, men betragtes endnu af Folket som regjerende. Der ere meget rige og ere omgivne af en uhyre Hofstab og en stor Pragt. Den øverste af dem alle Kaiseren gav en stor Fest forleden Dag, som vi bivaanede. Det er en særlig Fest given paa den Dag da alle Muhamedanere begynde deres Pilgrimstog til Mekka. Der var en Rigdom og Afvexling af Dragter som tog sig godt ud. Kaiseren selv var noget stiv i al sin Stas, han var omgivet af hele sin qvindlige Hofstab, glimrende

●2●

af Guld og Ædelstene. Han saa meget høitidelig ud, og talte med Værdighed og Anstand til sit kjære Folk, repræsenteret af en heel Deel fornemme Javanesere, som sad omkring Kaiserens Stol, med Benene over Kors og Kroppen forover bøiet. Der blev uddeelt allehaande Kager og Bagværk til Folket som stod opstillet under Vaaben foran Slottet; og det Hele var saa høitideligt og kjedsommeligt som den Slags Ting bør være, men meget morsomt for een Gang at see. Der er Musik under hele Festen, den er aldeles javanesisk, ganske smuk, det er meest blide, melankolske Toner, lyde nærmest som

●3●

Klokketoner. Et Orchester bestaar af 50 eller flere Mucici foruden Sangerinderne. Instrumenterne ere i Form af smaa Bænke, hvorpaa hvile Metalkar af forskjellige Toner eller smalle Stykker Metalstænger ved Siden af hverandre, som anslaaes med en blød Hammer. Denne Art Instrumenter ere varierede i det Uendelige; dernæst have de meget smukt forarbejdede Violiner, men kun med to Strænge, og endelig store Gongonger, med smukke dybe Klokketoner. Naar denne Musik høres lidt i Afstand en stille maaneklar Nat lyder den meget smukt og gjør et eiendommeligt, melankolsk og

●4●

romantisk Indtryk. Sangen derimod tiltaler mig ikke. Stemmerne ere skrattende og ubehagelige. De rige Fyrster have ogsaa en stor Mængde Dandserinder, som dandse paa en ganske eiendommelig Maade. De staa stille paa een Plet dreierende langsomt rundt, bøie Armene, Hænderne og Fingrene paa de forunderligste Maader og kaste deres lange Klæde, som

enten hænges om Halsen ned over Skuldrene, eller om Livet som et Skjærf, omkring dem paa alle Maader. Alt gaaer langsomt og høitideligt i Takt efter Musikken, de synge gjerne til. Deres Bevægelser ere ret Graciøse, men det Hele er uhyre eensformigt.

●5●

Et Besøg vi gjorde hos Kaiseren er det af Alt hvad jeg har oplevet her, som meest minder om de Forestillinger vi hjemme gjøre om Østens Pragt og Eventyrlighed. Besøget foregik om Aftenen hvilket naturligvis bidrog til at give det Hele en mystisk eventyrlig Caracther. Det var som en Fortælling fra 1000 og 1 Nat. Vi toge til Slottet sammen med den øverste europæiske Embedsmand som skulde presentere os for Kaiseren. Først kom vi gjennem flere Porte og Gaarde, hvor Soldaterne gjorde Honør naar vi gik forbi. Gaardene vare oplyste

●6●

med Fakler, som Indfødte sad og holdt. Foran os gik to Mand med Voxkjerter. Ved den tredje Port bleve vi modtagne af en Dværginde, som neiede sig for os og førte os ind i det Inderste af Slottet. Nu begyndte et Musikkor at spille op, medens vi gik over Gaarden hen til Kaiseren, som sad i en aaben Søjlehal. Han reiste sig da vi kom og modtog os ved Trappen og var særdeles naadig. Her i det Inderste af Slottet fantes kun Fruentimmer. Kaiseren opvartedes kun af dem. Bag hans Stol sade en heel Deel Qvinder med Kaiserens

●7●

Vaaben, et prægtigt Guldskjold, en Sabel, Landse, Bue og Pile o.s.v. Derforuden var der flere smaa vanskabte Dværginder som opvartede ham. Foran os i en langt større Hal end den vi sad i, vare [?] Dandserinder forsamlede. De sade i lange Rækker, to i hver Række, adskilte fra hverandre ved en Rad Søiler. Halen [var] oplyst af en mængde Lamper. Da vi havde siddet lidt og havde drukket The, begyndte den indfødte Musik at spille, og nu hævede alle Dandserinderne sig langsomt op og begyndte Dandsen. Hver Række holdt sig for sig selv, og foretog alle samtidig de samme

●8●

Bevægelser. Snart sade nogle ned og Andre strakte Armene ud over dem. Snart stode de alle op i de underligste Stillinger, og holdt deres lange gule Skjærf op paa alle mulige Maader. Snart dandsede de i en Række næst stode de i en Fiirkant o.s.v. og hele Tiden sang de til. De var en [?] Balet de udførte hvoraf Emnet var taget fra Javas Historie. Det saa ganske eiendommeligt ud; og lidt i Afstand, som vi vare, saa det smukt og

eventyrligt ud. Bevægelserne vare alle langsomme og ikke uden Ynde. Og i Afstand saa Dandserinderne smukke ud

●9●

Kaiseren selv var af en Javanese at være ganske smuk. Han bar en Trøje af lyst Silketøj med smaa Blomster indvævede i, med en opstaaende Krave knappet med to dobbelte Diamantsknappe, og en smuk Bouquet af Diamantr holdt Trøjen sammen paa venstre Side af Brystet. Om Livet havde han et bredt Silkebælte, som bar [overstreget: hans] et Klæde af farvet Bomuldstøj, der som en Art af Skjørt bæres af alle Javanesere. I Bæltet sad hans Kris, den [?] Dolk, med Hæftet og Skjeden glimrende af Diamanter. Paa de bare Fødder havde han sølvbroderede fløiels Tøfler, og Hovedet var indbundet i et Klæde. Han havde en Blomst, der lignede en Asters, paa

●10●

den ene Side af Hovedet, midt inde i denne Blomst sad en smuk stor Diamant. Om Halsen havde han en Krands af smaa hvide Blomster med en stærk bedøvende Lugt, den samme Art Blomster have Dandserinderne i Haaret. Han saa ret nobel ud, men meget svækket og gjorde ganske Indtryk som en Sardanapal. Han gjorde for Resten et sørgmodigt Indtryk paa mig. Her lever han paa alle sider bevogtet og fortrængt af Europæerne, kan intet foretage sig uden Tilladelse og kan ikke forlade den By, hvori han lever, og hans Forfædre beherskede [?] for ikke saa mange Aar siden. Om han selv

●11●

havde nogen Følelse af Undertrykkelse, skal jeg lade være usagt, men jeg skulde næsten tro det. Han førte os ind i de indre Værelser, men de vare smaa, med indelukket Luft, og lugtede af Røgelse og Blomster i en Grad saa jeg fik Hovedpine. De var fulde af allehaande europæiske Ting, slette Billeder paa Væggene og grimme Møbler. Han havde blandt andet en stor pragtfuld Himmelseng, men han fortalte os at han sov ikke i den, men viste os et Tæppe og et Par Puder paa Gulvet, hvor han sov. Menneskene ere dog de samme overalt. I Europa fylde rige Folk deres Værelser

●12●

med allehaande Snurrepipperier fra Indien eller China, her fylder de Værelserne med europæiske Ting. Vi ler af Javaneserne og dersom han saa vore Værelser vilde han uden Tvivl lee af os.

Der er en Ting her som jeg havde haabet at faa at see, men som desto

værre er bleven opsat, det er en Kamp mellem [en] Bøffel og en Tiger. Ved høitidelige Leiligheder holde Fyrsterne saadanne Kampe. Bøflen er i Reglen den seirende, den overvinder undertiden 3 Tigre i Rad. De bruge ogsaa at stille Mænd med Landser omkring Tigerens Bur, og naar Tigeren forlader dette bliver den stukket ned med Landserne. Jeg ville uhyre gjerne have seet en saadan Kamp, men desto værre der bliver ingen om det først var bestemt.

●13●

Snurrikt [overstreget: at] at see alle de Seremonier som en saadan stormægtig Fyrste bliver behandlet med. Hvor han gaaer eller staaer har han altid et stort Følge med. Sidder han hjemme i sit Slot saa sidder Følget i lange Rækker med Benene overkors i tilbørlig Afstand. Ridder han ud følges han af en utrolig Mængde Mennesker. Een bær hans forgyldte Parasol, en anden render med en lang Landse, een [tredie] med en Bøsse en fjerde med hans Sabel en femte med en Gulddaase hvori er hans Betel, en sjete har en Guldvasse hvori han spytter, en syvende

●14●

løber med en Thepotte, en ottende bærer slet Intet og har en Snees Stykker til at hjælpe sig. Ingen af en ringere Rang end Fyrsten kan gaa opreist hen til ham men maa krybe langs med Jorden, og tale de med ham skeer det siddende paa Jorden. Før de taler og efter at de have talt folde de Hænderne over Panden, det samme finder Sted naar noget rækkes Fyrsten. Deres Huse ere store rummelige og luftige, navnlig den Deel af dem som ingen Vægge har. De bestaa af flere sammenbyggede Huse, hvert Hus er

●15●

een stor Sal med Marmorgulv og Taget frit med udskaaret Bjelkeloft, og baaret af udskaarne forgyldte Træsøiler. Fra Loftet hænger en Mængde Lamper ned. Det Hele seer ganske smukt ud om Aftenen ved Lys. Der er gjerne en stor Sal som kun har Tag og Gulv ingen Vægge, men Trapper ned til Gaarden paa alle Sider. Rundt om disse Huse lugger en Uendelighed af mindre Huse Stalde os.v. Der er en Prinds [?], den næstfornemste i Landet, en Onkel til Kaiseren, han er en meget net Mand, vi

●16●

besøgte ham flere Gange, og gjorde en Tour ud til hans Lystslot oppe i Bjergene, som havde den smukkeste Beliggenhed man kan tænke sig, paa Toppen af en Høi (hjemme vilde vi kalde det et Bjerg) med Udsigt til alle Verdens Hjørner; paa den ene Side et smukt Alpelandskab som

hævede sig op til et smukt mægtigt Bjerg; paa de andre Sider Slettelandet begrændset af takkede Bjergkjeder og enkeltstaaende Vulkaner. – Tilgiv det slette Papir men jeg kan intet bedre faa, Blækket løber saa rædsomt ud paa det.

●17●

Batavia d 15 de Juni 1863

Kjære G.

Jeg vil kun tilføie nogle faa Ord inden jeg sluttet mit Brev. Vi gaa i morgen med et svensk Seilskib til Australien og haabe at være der om 3 Uger i det Høieste.

Indtil da farvel, og Hilsen til Drengene og Skovgaard fra

Din hengivne

Broder Schouw

romantisk Indtryk. Ingen skønn
tillader sig ikke. Hænderne er
skættede og ubehagelige.
De rige Tyster have ogsaa en
stor Mængde Sandheder, som
kæmper paa en ganske esubstantiel
Maade. De staa stille paa en
Plat der i dem langsomt rindst,
sine Brænde, Hænderne og Fingrene
paa de frændeligste Maader og
Kæde deres lange Klæde, som
enten hangor om Halsen ned over
Skuldrene, eller om Læret som et
Skjært, omkring dem paa alle Maader.
Alt gaar langsomt og høitideligt
i Takt efter Musikken, de igjøre
gjørne til. Deres Bevægelser ere
ret gradvise, men det hele er
uhjorte, sømformigt.

29de April 1863.
SKOVGAARD
14. 358
MUSEET
SKOVGAARD-MUSEET
Mappe 5, Nr. 65

Her er naturligtvis her paa Tera en
stor Mængde indførte Tyster og Præster.
De ere altsaa afhængige af Tollen.
derne; men betragtes endvid af
Folket som repræsentative. De ere
meget rige og ere omgivelte af en
uhjorte Hofstat og en stor Præst.
Den første af dem alle Haisoren
gav en stor Fest forleden Dag,
som vi bismæder. Det er en
aerlig Fest given paa den Dag
da alle Muhammedanere begynde
deres Pilgrimsrejse til Mekke.
Der var en Ridder og Officer
af Dreyer som tog sig godt ud.
Haisoren selv var meget stolt i al
sin Tai, han var omgivelte af
helle sine grundlige Hofstat, glædelig

af Guld og Rødtøj. Han saa
meget kinstedlig ind, og talte med
Værdighed og Anstand til sit høje
Tolk, repræsenteret af en hvid skul
forretnings Javaneiser, som selv
omkring Keiserens Tolk, med Bænk
over Hov og Poppel forover bød.
Der blev udstelt allehaande Kages
og Bagværk til Folket som stod
opstillet under Tæppet, foran
Løttet, og det hele var saa kinsted
ligt og kejserdomsmæssigt som den
Høj Ting der oarer, men meget
morsomt for een Gang at se.

Der er Musik under hele Fester,
den er altsammen javanisk, ganske
smuk, det er mest Hvide, mellem
kolde Toner, Lyde nærmest som

Kloppetroer. Et Orkester bestaar
af 50 eller flere Mici'i foruden
Langerinderne. Instrumenterne
er i Form af smaa Bænk, hvorpå
hoile Metalbar af forskjellig Tone
eller smalle tykke Metalstænger,
ved siden af hvorefter, som smid
med en stor Hammer. Denne
Art Instrumenter ere værd at
det skæde, der næst have de
meget smukt forskiddet Mide,
men kun med to Aarsge, og
endelig store Gongonger, med
smukke, dybe Kloppetoner. Nær
denne Musik høres lidt i Afstand
en stille maanedklar Nat
lyde den meget smukt og giver
et evendommeagt, mellemklid og

Denseligen haart varc nogle
 fæd og andre balle. Omvendt
 at den dens. Haart stode de
 alle op i de smukkeste Hæder,
 og haist deris lange gule Hæder
 og var alle smukke Maader.
 Længst dervede de i en Hæder
 næst stode i en Firkant og st.
 og hele Tiden sang de til.
 De var en fornellig. Deri de
 udførte hoort. Denset var
 langt fra Tover. Deri de
 saa ganske vildt smukt
 ud, og det i Afstand, som er nok,
 var det smukt og vildt smukt.
 Deres pligter var alle smukke
 og i Hæder. Deri de
 den dervede indvæde smukt ud.

Et Brev til sig selv fra København, 14. 3. 58.
 at det af alle hendes gæster
 her, som næst mindst var
 de Fortællere og Lyriker
 og at en anden Person
 Lovetjyldighed. Brevet foresk
 om Brevene, hvor det naturligt
 bidrag til at gøre det hele en
 smule mere interessant.
 Det var som en Totalitet
 for 100 og 1. Det. Vi tog de
 Plakat sammen, med den mest
 europæiske Lendebureauet som
 skulle presentere et for Høsten
 Fort kom vi gennem Høst
 Pote og Gæde som Høsten
 gjorde Høsten næst og gik
 forbi. Gaardene rare gæst

med Tæller, som ~~højeste~~ ^{højeste} ~~så~~ ^{så} ~~af~~ ^{af}
Lille Toran at gik to Maaned
Vægt. Ved den tredje Nat
blev vi mønstret af en drage
inde, som sædte sig for os og
forte os ind i det Fuld, de af
Hæder. Vi begynde at Mærke
for at spille op, medens vi gik
over Gaarden hen til Hæder
som sat i en søben Hæder.
Havde vi da vi kom og
mødt af red Trappen og var
sandsynlig nært. Ha det Fuld
af Hæder, sæt den Fuldtræ.
Hæderne gik over den af den.
By havde det såde i det
Sæt Gode med Hæderne
over end.

Hæder, der mest af Guldtræ, den
Sæt, Hæder, Bæ og de af.
Sæt den var den Hæder, som
sandsynlig Hæderne som Hæder
Toran at, en Hæder
Hæder, og den af Hæder,
over Hæder, Hæderne som Hæder.
Hæder, Lange Hæder, 10. Hæder
Hæder, adskillede fra Hæderne og
on Hæder. Hæder, Hæder
af Hæder, Hæder. Hæder, Hæder
Hæder, Hæder og Hæder Hæder
Hæder, Hæder, den Hæder
Hæder at Hæder og Hæder
Hæder, Hæder, Hæder og Hæder
Hæder og Hæder Hæder. Hæder
Hæder, Hæder, Hæder og Hæder
Hæder, Hæder, Hæder og Hæder
Hæder, Hæder, Hæder og Hæder

med alle de gamle Lægemiddel-
fra Indien eller China; de
fjelle de fortæller med europæ-
Pig. Vi la af Tormentacinos
derom kan se sine gamle
vilde kan inde. Forde de af.

Der er en Riss, her som jeg havde
hæftet af, for at se, naar den
døde varre og Roven gik; der er
en Rump mellem de Rødder og en Tjørn.
Der er en Rødder, der er hele
Tjørnen i en Rump.
Hvis den er i Rødder den er i Rødder,
den er i Rødder den er i Rødder
i Rødder de Rødder den er i Rødder
Rødder med Rødder omkring Rødder
Rødder, og naar Tjørnen forlader dette
Rødder den er i Rødder med Rødder
Tjørnen vilde Rødder og Rødder
Rødder den er i Rødder Rødder
dette Rødder den er i Rødder
det Rødder den er i Rødder.

Der er en Riss, her som jeg havde
hæftet af, for at se, naar den
døde varre og Roven gik; der er
en Rump mellem de Rødder og en Tjørn.
Der er en Rødder, der er hele
Tjørnen i en Rump.
Hvis den er i Rødder den er i Rødder,
den er i Rødder den er i Rødder
i Rødder de Rødder den er i Rødder
Rødder med Rødder omkring Rødder
Rødder, og naar Tjørnen forlader dette
Rødder den er i Rødder med Rødder
Tjørnen vilde Rødder og Rødder
Rødder den er i Rødder Rødder
dette Rødder den er i Rødder
det Rødder den er i Rødder.

Den nye Side af Torsdag, med alle
i denne Monst er en anden
Næsten den samme havde den
en Side af isen hvide Polarna
med en sterk rødme i sig, den
samme Art Monst har de havde
indome i Hæret. Den nye set
med sig, men meget smukt
og gode gamle Luthers som en
Læsepal. Den gode for
Pæter et engmodig Luthers pa
nys. De lever den paa alle
Liden Kvotet af fordrag af
Europæerne, den nye fordrag
af den Luthers af den Luthers
fordrag den nye Luthers
Luthers, og den Luthers Luthers
Luthers for Luthers den nye
Luthers. Den nye Luthers

hante, major Taler af den høje
 Kiste; det jeg lige var uagtens
 og vilde sætte det
 Han satte det i den. Men
 der var de var mere, med
 indelukkede stoffe af Lurder af
 Pile af Alundt; en god
 en i den. Hovederne de
 var fulde af alle smukke sørgen.
 Den, dette Pilede var sørgen
 og sørgen Piller. Han havde
 havde været en stor præst
 Hovedet, men han havde
 at det kan søv ikke; der
 var det, idet Leppe af det
 Pile var Gul. Han havde
 søv. Marmarise er det
 de sørgen sørgen Europad
 Pile og Pile den Sørgen

besøgte han flere Gange, og
gjorde en Tour ind til Huset
14. 3. 8.
Ligeledes besøgte han Pjerga, som
havde den smukkeste Betragtning
men kan tænke sig, naar
toppen af en Høj (Gjennem alle
de høje det et Bjer) med Højst
til alle Bergens Hjørner; naar den
en Ende et smukt Alpe-landskab
som karete sig op til et smukt
mønstret Bjer; naar de smukke
Løse Alpe-landskaber begynder at
tappere Bergenes og endelig
stejlede Høje. —
Til sidst det sidste Papir med
ig kan intet bedre, som Bjerget
Gør en smuk ind og det.

Samtidig at alle de Personer
som en saadan Tour kan
Ligeledes besøgte med
Hvor han gæser eller stæder han
han altid et stort Følge med.
Leder han gennem; et stort
saa under Følget i Lange Rækker
med Bærene overhovedet. Lige
afslut. Leder han ind følger
han af en stor Mængde
Mennesker. En bar han
bragte Parat en anden
revider med en lang Løkke,
en med en Bæne en spæde
med hans Løkke en finte ind
en J. Høje, hvor en hær
Batal en finte har en Løkke.
være hvor han spillet, en spæde

lees med en Trijette, en attende
bares het Soutet of her en huis
Stichtel tot at kijcke bij. Ingeen
of en ringere Heng en Tjente
ken gea spreit ken tot hem
men maa krijbe lare med
Torden, of teke de med hem
speet dat uddende gea ken.
Tot de telas of efter at de ken
telt fide de Handerne over
Panden, det samme prader
Med naar noget raket fide.
Lere Hare ere store sammene
of listige, menich, der Ich
af den 20. nge Hage her.
De Herten of flere samene,
byge de Hare, hvort Hare en

en stor Sate med Hare ringen,
of Tjelt frit med uddende
ken list, of baret of uddende
fide alle Tre viler, teke Lottet
kenge en uddende Lopper
med. Det Lote der geake
igantet med om Ofteren redig.
Der en geane en stor Sate om
ken har Tj of Jule inge
Tage, men Tjeppe med tot
Panden gea alle Hare.
Runt om disse Hare Tjeppe
de Hentelighed of mindre
Hare Hede of fide.
Der en en Trijette Harege, negre,
den mest forsterte, Hentet
en Hentet tot Hare, ken
en Hentet mit Mand, of